

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2026
FOURTH SEMESTER

Subject: Theorization of Caste (SOCMJE-402)

Date: 12/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Explain the concept of caste and gender by Uma Chakravarti.
2. What is feminist analysis of ancient Indian history?
3. Explain B. R. Ambedkar's idea of hierarchical caste inequality.
4. Describe the historical development of caste in India.
5. What is the origin of caste system in India?
6. Explain Louis Dumont's perspective on caste.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Write a note on Gandhi's idea of development.
2. Contemporary sociological interpretation of caste.
3. Theories of caste.
4. Role of caste in electoral politics.
5. Views of Dr. B. R. Ambedkar on caste.
6. Sociological perspective on caste

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. उमा चक्रवर्ती यांची जात आणि लिंग यांची संकल्पना स्पष्ट करा.
२. प्राचीन भारतीय इतिहासाचे स्त्रीवादी विश्लेषण काय आहे?
३. डॉ. आंबेडकर यांची श्रेणीबद्ध जातीय असमानतेची संकल्पना स्पष्ट करा.
४. भारतातील जाती व्यवस्थेचा ऐतिहासिक विकास स्पष्ट करा.
५. भारतातील जाती व्यवस्थेची उत्पत्ती काय आहे?
६. लुई ड्यूमॉंट यांच्या जातीविषयक दृष्टिकोनाचे स्पष्टीकरण करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. गांधीजींच्या विकासाच्या संकल्पनेवर टिपण लिहा.
२. जातीव्यवस्थेचे आधुनिक समाजशास्त्रीय विश्लेषण स्पष्ट करा.
३. जातीव्यवस्थेच्या सिद्धांतांचे स्पष्टीकरण करा.
४. निवडणूक राजकारणात जातीची भूमिका स्पष्ट करा.
५. डॉ. आंबेडकर यांचे जातीविषयक मत स्पष्ट करा
६. जातीव्यवस्थेचा समाजशास्त्रीय दृष्टिकोन